

SDP:n valtuustoryhmän valtuustoaloite toisen asteen maksuttomuuden turvaamisesta

Kunnanhallitus 03.06.2024 § 155

Asian valmistelija:

Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121

Hallintojohtaja Marja Kärkkäinen, p. 044 078 4670

SDP:n valtuustoryhmän valtuustoaloite 20.5.2024:

”Mynämäen kunnan on torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen.

Orpon hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä useista merkittävistä suomalaisen hyvinvointivaltion heikennyksistä. Erityisen haitallinen leikkaus on koulutuksen järjestäjiäkin koskettava päätös rajoittaa toisen asteen opiskelijoiden maksuttomia oppimateriaaleja ja ylioppilastutkintomaksuja sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta.

Maan hallituksen päätös romuttaa maksuttoman ja yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa toisen asteen koulutus. Toimenpiteellä tavoitellaan vain 12 miljoonan euron vuosittaista säästöä valtakunnallisesti, mutta toteutuessaan se lisää nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Vuoden 2022 Lukiolaisbarometrin mukaan maksuttomien oppimateriaalien tarjoaminen on lisännyt lukiokoulutukseen hakeutumista erityisesti niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden vanhemmista kumpikaan ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työtön tai joiden äidinkieli ei ole suomi. Toiseen asteen tutkinnon suorittamisella on myös selvä vaikutus myöhempään sijoittumiseen työmarkkinoille. Hallituksen esitys kohdistuu siis nimenomaisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja perheisiin lisäten eriarvoisuutta kaikkialla Suomessa. Päätetyllä koulutusleikkauksella saavuttaisiin vain minimaalista julkisen talouden säästöä ja se lisäisi nuorten eriarvoisuutta sekä kaventaisi vähintään osan nuorista tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Pahimmassa tapauksessa oppimateriaalien maksullisuudella olisi myös vaikutusta opinnoissa menestymiseen ja tutkinnon valmistumiseen. Vaihtoehtoisesti lukuisten pienten laskujen ym. maksujen laskuttaminen nuorilta opiskelijoilta aiheuttaa lisää hallintotaakkaa sekä -kuluja kunnille.

Olemme erityisesti huolissaan lukiomme tilanteesta. Lukiossamme opiskele noin 120 nuorta. Lukio kehittyy jatkuvasti ja mm. yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa mahdollistaisi työvoiman saatavuutta myös kuntaamme tarpeisiin. Myös muu toiminta lukiossa kuten kansainvälinen toiminta sekä mahdollisuus suorittaa ajokortti opintojen aikana on houkutteleva tekijä paikallisten opiskelijoiden

saatavuudessa ja erinomainen vetovoima kuntaamme. Kaavaillut investoinnit ja kehittyvä yhteistyö muiden tahojen kanssa pitäisivät Mynämäen kunnan elinvoimaisena paikkana ja olisi pitkälle tähtäävä sijoitus.

Valtuutetuille kuuluvaa aloiteoikeutta käyttäen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että:

Mynämäen kunta päättää selvittää eri keinot turvata aidosti maksuton ja yhdenvertainen toisen asteen koulutus, riippumatta siitä suorittaako tutkinnon lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa suorittaville asukkailleen kustantamalla yli 18-vuotiaiden toisen asteen kulut, mikäli valtio toteuttaa koulutusleikkauksen.”

Päätösehdotus
(kj):

Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistyslautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi todettiin, että lukion opiskelijoiden jättämä adressi toimitetaan kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Sivistyslautakunta 20.08.2024 § 88
177/00.01.02.02/2024

Asian valmistelija:
Sivistysjohtaja Susan Porkka, p. 044 783 7285

Vastaus SDP:n valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen toisen asteen maksuttomuuden turvaamisesta:

Valtiovarainministeriö julkaisi 8.8.2024 budjettiehdotuksen vuodelle 2025. Ehdotuksen mukaan toisen asteen maksuttomuus jatkuisi nykytilanteen mukaisena jatkossakin. Näin ollen asia ei aiheuta toimenpiteitä.

Asiaa on tärkeä seurata. Päätöksiä tehdään kuitenkin vasta silloin, jos toisen asteen maksuttomuuteen tulisi muutoksia. Mikäli maksuton toinen aste tulevaisuudessa rajattaisiin päättymään sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 18 vuotta, pitäisi kartoittaa kokonaiskustannukset ja -vaikutukset, jos Mynämäen kunta päättäisi tarjota Mynämäen lukion opiskelijoille maksuttoman lukiokoulutuksen. Kustannukset olisi huomioitava talousarvion laadinnassa.

Lukio-opiskelijoiden opinnoista syntyvät suurimmat kustannukset painottuvat opintojen alkuvaiheeseen, jolloin esimerkiksi tarvittavat tietokoneet hankitaan opiskelijoille. Kuluja syntyy vuosittain erityisesti materiaalien ja ohjelmien lisenssihankinnoista. Pääosa ylioppilaskirjoitusmaksuista kertyy 18 vuotta täyttäneille.

Tietokoneet hankitaan lukion aloitukseen ja leasingaika kestää lukion loppuun. Mikäli opiskelijat hankkisivat viimeisenä opiskeluvuotenaan omat tietokoneet, seurauksena olisi suuria haasteita, koska koneet voivat olla hyvin erilaisia. Koejärjestelyissä käytetty Abitti-järjestelmä ei välttämättä toimi optimaalisesti kaikissa koneissa. Kunnan pitäisi joka tapauksessa hankkia useita varakoneita ylioppilaskirjoituksia varten tämän takia ja tästä tulisi kustannuksia. Kokonaiskustannukset huomioiden voisi olla jopa edullisempaa antaa opiskelijoiden käyttää maksutta opiskeluiden alussa hankittua koulun leasing-konetta opintojen loppuun asti.

Kunta ei kustanna opiskelijoiden koulumatkoja, vaan ne tulevat Kelan kautta koulumatkatukena.

Päätösehdotus
(sivistysjohtaja):

Sivistyslautakunta päättää lähettää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle valmistelun mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen toisen asteen maksuttomuuden turvaamisesta.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.